

Lausunto Pohteen sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämissuunnitelman luonnoksesta 2027–2030, syksy 2026

Vastaaja:

-

Vastaus:

15.10.2026, 12.09 - 15.10.2026, 12.16

1. Lausuntoa antavan rooli *

Yksityinen henkilö

2. Lausuntoa antavan yhteystiedot *

Etunimi	Mirva Marianna
Sukunimi	Rontti
Sähköposti	mirva.rontti@outlook.com

3.

Pidän erityisen ongelmallisena esitystä, jonka mukaan omaishoidon tuen palkkioluokkien 2 ja 3 hoitopalkkioita alennettaisiin 30 prosentilla. Ymmärrän Pohteen vaikean taloudellisen tilanteen ja tarpeen tasapainottaa taloutta, mutta näin suuri leikkaus vaatii mielestäni huomattavasti perusteellisemmän vaikutusten arvioinnin.

On omaishoitajia, joiden hoitovastuu on niin sitovaa, ettei kokoaikainen tai välttämättä lainkaan ansiotyö ole realistinen vaihtoehto. Tällaisessa tilanteessa omaishoidon palkkio voi muodostaa merkittävän osan henkilön toimeentulosta. Tavallisessa työelämässä olisi hyvin vaikea hyväksyä tilannetta, jossa korvausta samasta vaativasta ja sitovasta työstä alennettaisiin kerralla 30 prosenttia säästötavoitteen vuoksi.

Pohde tunnistaa itse järjestämissuunnitelmassaan riskin siitä, että palkkiotason alentaminen voi vähentää omaishoidon peittävyttä, vaikuttaa hoitotehtävään sitoutumiseen ja heikentää omaishoitoperheiden taloudellista tilannetta. Lisäksi suunnitelmassa tunnistetaan riski siitä, että kustannukset siirtyvät muualle, jos asiakkaat joutuvat aiemmin raskaampien palvelujen piiriin.

Tätä riskiä pitäisi mielestäni arvioida huomattavasti tarkemmin ennen päätöksentekoa. Jos osa nykyisistä omaishoitajista ei enää taloudellisista tai jaksamiseen liittyvistä syistä pysty jatkamaan tehtävässään, miten heidän hoidettaviensa tarvitsema hoiva järjestetään? Mitä kotiin tuotavat palvelut, lyhytaikaishoito, asumispalvelut tai muu ympärivuorokautinen tuki maksavat verrattuna omaishoitoon? Onko arvioitu, kuinka monen omaishoitajan pitäisi lopettaa, jotta suunniteltu säästö menetettäisiin raskaampien palvelujen kustannuksiin?

Pohde arvioi palkkioluokkien alentamisen kokovuotiseksi kustannusvaikutukseksi noin 2,4 miljoonaa euroa. Mielestäni tämän säästön rinnalle pitäisi esittää myös laskelma siitä, mitä omaishoidon väheneminen mahdollisesti maksaisi muissa palveluissa. Ilman tätä kokonaisarviota on vaikea arvioida, onko kyse aidosti taloutta tasapainottavasta toimenpiteestä vai säästöstä, joka siirtää kustannuksia toisaalle ja mahdollisesti myöhemmäksi.

Omaishoito ei ole vain taloudellinen tukimuoto. Sen avulla moni ihminen voi asua kotona ja saada hoivaa tutulta läheiseltä. Omaishoitaja puolestaan kantaa usein hyvin suuren ja ympärivuorokautisen vastuun hoidosta. Siksi palkkioita tarkasteltaessa ei mielestäni pitäisi verrata ainoastaan Pohteen palkkiotasoa muiden hyvinvointialueiden tasoon, vaan myös sitä, mitä vastaavan hoidon järjestäminen maksaisi ilman omaishoitajan tekemää työtä.

Esitän, että palkkioluokkien 2 ja 3 30 prosentin alentamisesta luovutaan tai päätöstä ainakin lykätään siihen asti, että sen kokonaisvaikutukset omaishoitajien toimeentuloon, omaishoidon jatkuvuuteen, hoidettavien palvelutarpeisiin sekä korvaavien palvelujen kustannuksiin on arvioitu kattavasti. Talouden tasapainottaminen on välttämätöntä, mutta säästöä ei pitäisi tarkastella vain yhden budjettirivin näkökulmasta.